

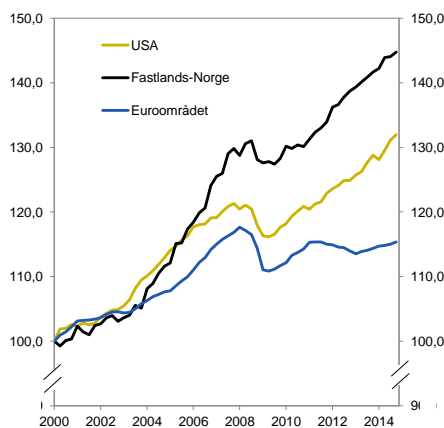
Makroøkonomiske utsikter i lys av oljeprisfallet

Avdelingsdirektør Arent Skjæveland
Økonomiavdelingen

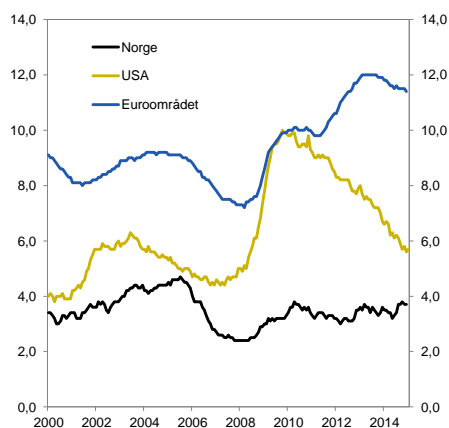
Oslo, 10.03.2015

Svak vekst i Europa, men norsk økonomi har klart seg bra

Bruttonasjonalprodukt
Sesongjusterte volumindekser. 1.kv. 2000=100

Arbeidsledighet
I prosent av arbeidsstyrken

Hvorfor er Norge blitt så mildt rammet?

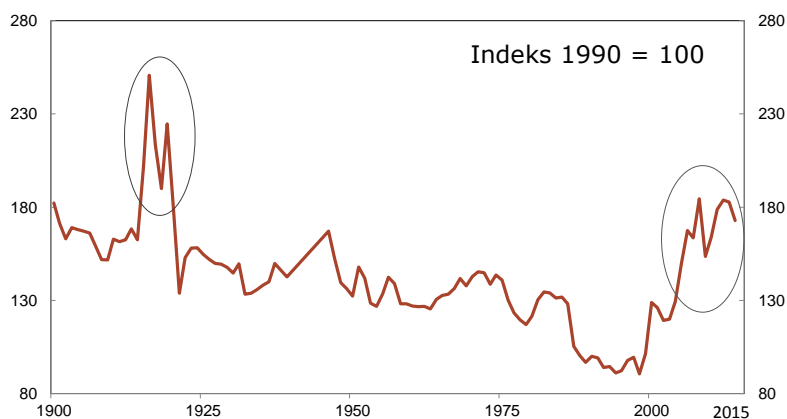
- Good banking: Eksotiske finansielle produkter mindre framtrede og siste bankkrise er fortsatt ikke glemt
- Good policy: Strengere finansmarkedsregulering og større handlefrihet i finanspolitikken
- Good luck: Betydningen av Kina kombinert med vår næringsstruktur

3

Finansdepartementet

Eventyrlig utvikling i bytteforholdet

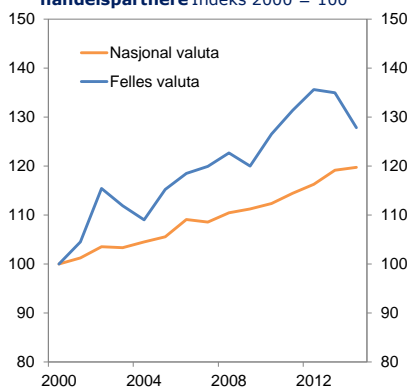

4

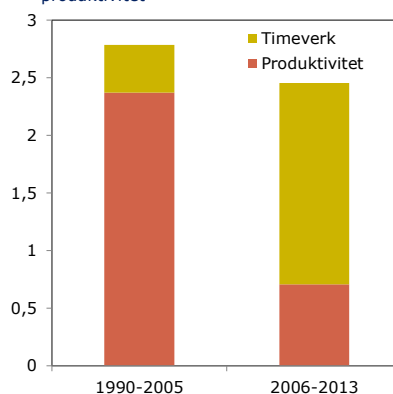
Finansdepartementet

Bytteforholdet har drevet lønnsveksten – lav vekst i produktiviteten

Timelønnskostnader for ansatte i industrien i Norge relativt til våre handelspartnere Indeks 2000 = 100

Kilder til vekst i BNP for Fastlands-Norge
Gjennomsnittlig årlig vekst i timeverk og produktivitet

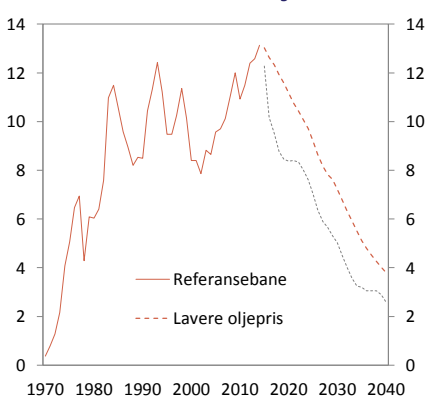

Verdiskaping og bedre hverdag

Finansdepartementet

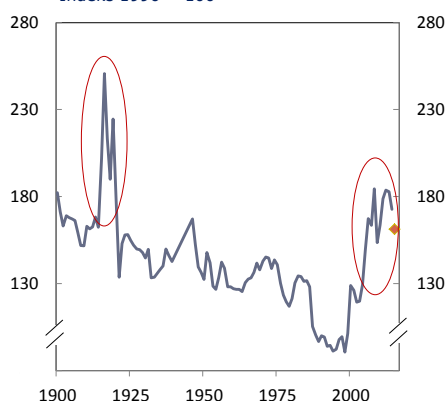
Historien om en varslet kursendring forsterkes av lavere oljepris

Etterspørsel fra olje- og gassvirksomheten¹
Prosent av BNP for Fastlands-Norge

¹ Som anslått av Holden III-utvalget.

Utvikling i bytteforhold²
Indeks 1990 = 100

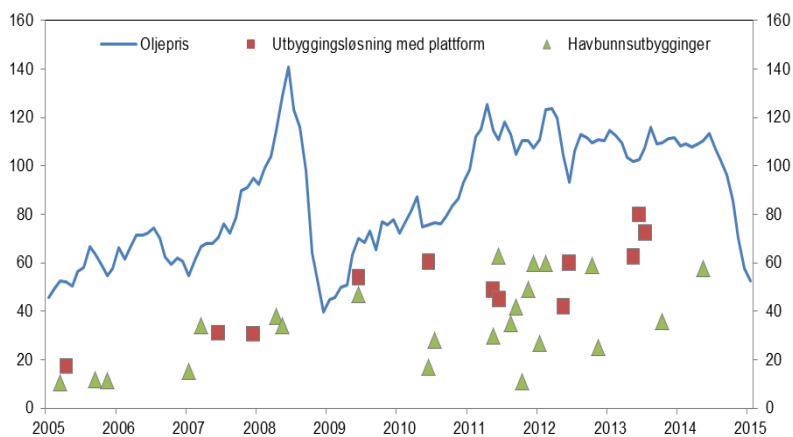

²Tallene for 2015 illustrerer virkningen av at valutakurser og oljepris blir liggende på nivået fra 9.mars 2015 ut året, mens prisutviklingen forøvrig blir som anslått i Nasjonalbudsjettet 2015. I beregningene slår valutakursendringer rett ut i eksport- og importpriser.

6

Finansdepartementet

Balansepris for feltutbygginger etter 2005 USD per fat

7

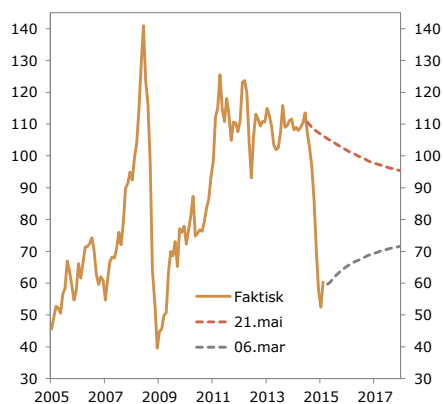
Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen

Råoljepris (Brent). USD per fat. Spot og forward priser

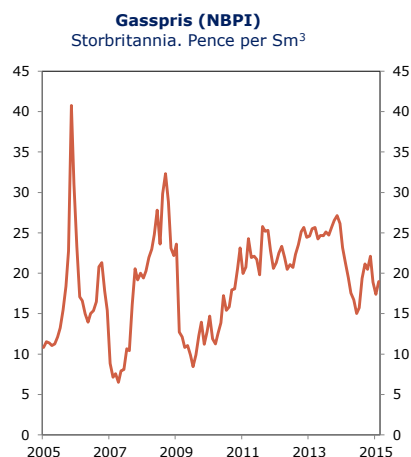
8

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

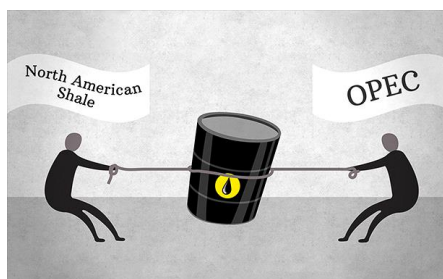
- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

11

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

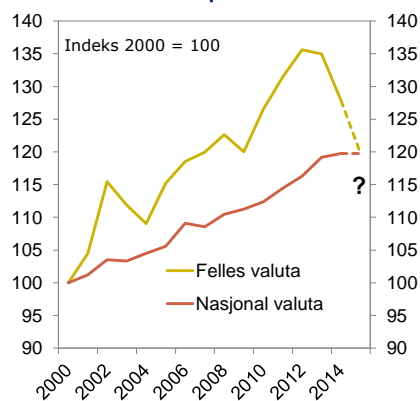
«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

«Good policy»

- Valutakursen kan hjelpe oss å håndtere konkurransevnen. Det hadde ikke landene i Syd-Europa

Timelønnskostnader for ansatte i industrien relativt til våre handelspartnere¹

¹Anslag basert på samme lønnsvekst som ute og kronekurs pr 9. mars 2015 ut året.

12

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

«Good policy»

- Valutakursen kan hjelpe oss å håndtere konkurranseevnen. Det hadde ikke landene i Syd-Europa
- Lønnsdannelsen – reallønnsfleksibilitet

Historisk har Norge hatt høy reallønnsfleksibilitet. Reallønnsnivået har tilpasset seg raskt når det har vært behov for det. Hvis vi får til dette også i årene framover, vil de realøkonomiske kostnadene ved et fall i oljeprisen begrenses. Det vil dempe nedgangen i sysselsettingen og verdiskapingen, og dermed også dempe økningen i ledigheten. I en slik situasjon vil det være viktig med en felles virkelighetsforståelse, og at partene i arbeidslivet bidrar til nødvendige tilpasninger i kostnadsnivået uten at arbeidsledigheten går mye opp. En rask tilpasning vil være lettere å oppnå hvis partene er bevisste på at de siste tiårs svært gode reallønnsvekst i stor grad er blitt drevet av betydelige bytteforholdsgevinster som ikke kan betraktes som det normale.

Holden III-utvalget

13

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

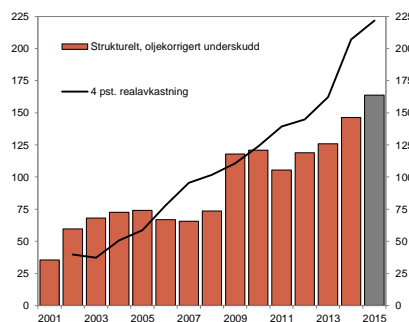
«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

«Good policy»

- Valutakursen kan hjelpe oss å håndtere konkurranseevnen. Det hadde ikke landene i Syd-Europa
- Lønnsdannelsen – reallønnsfleksibilitet
- Solide statsfinanser gir handlingsrom på kort sikt

Bruk av oljeinntekter og forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland.
Mrd. 2015-kroner

14

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

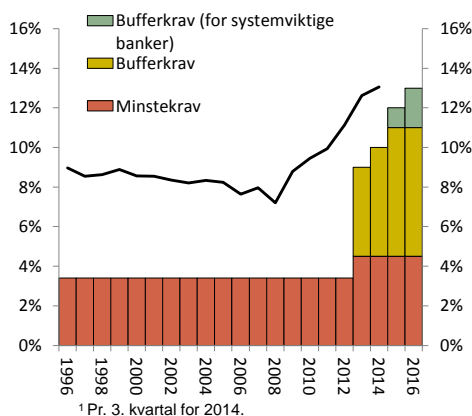
«Good policy»

- Valutakursen kan hjelpe oss å håndtere konkurranseevnen. Det hadde ikke landene i Syd-Europa
- Lønnsdannelsen – reallønnsfleksibilitet
- Solide statsfinanser gir handlingsrom på kort sikt

«Good banking»

- Bankene er blitt mer solide, men kan likevel bli satt på prøve

Ren kjernekapitaldekning
– faktisk utvikling og krav
Prosent av risikovektet balanse¹

15

Finansdepartementet

Har vi noen gode hjelpere når tilbakeslaget kommer?

«Good luck»

- Oljeprisen kan gå opp igjen
- Gassprisen har gått noe opp igjen
- Tilbudsrevet tilbakeslag?
- Johan Sverdrup

«Good policy»

- Valutakursen kan hjelpe oss å håndtere konkurranseevnen. Det hadde ikke landene i Syd-Europa
- Lønnsdannelsen – reallønnsfleksibilitet
- Solide statsfinanser gir handlingsrom på kort sikt

«Good banking»

- Bankene er blitt mer solide, men kan likevel bli satt på prøve

Ingen grunn til å rope krise!
Men det blir svært spennende å følge norsk økonomi i årene framover!

16

Finansdepartementet